

i blockmakarens hus

berättar kökssoffan om en svunnen tid

Vid jultid år 1916 flyttade familjen Gustavsson in i ett rum och kök, på Stigbergsgatan 21. Blockmakare Andersson ägde huset och hans familj bodde på övervåningen. Gustav Adolf, Emilia och deras fyra flickor fick tränga ihop sig i ettan på nedre botten.

Text: Piamaria Hallberg



När Blockmakarens hus öppnade som museilägenhet år 1982, gjordes en kopia av kökssoffan. Originallet stod i Carl-Gustavs kök på Kocksgatan. Nu är han borta och soffan står återigen på Stigbergsgatan. Foto: Johan Stigholt. SSM.

Blockmakarens hus

Adress: Stigbergsgatan 21

Kvarter: Justitia 27 inom kvarteret Roten.
Huset uppfört efter branden 1723.

Arkitekt: Okänd

Inflyttningsklart: 1723

Öppnade som museilägenhet: 1982
Museet på Stigbergsgatan berättar om tiden 1917–1923.

Gustav Adolf hade varit sjuk länge och familjen var tvungen att flytta till en bostad där hyran var överkomlig. Han dog i januari år 1917, Emilia var då gravid och i juni 1917 föddes Carl-Gustav, det femte barnet.

Utdragssoffan gav plats för flera

Lägenheten var trång och alla sovplatser var förvandlingsbara eller ihopskjutbara.

I köket stod en soffa, en utdragssoffa av trä, en praktisk konstruktion som var säng på natten och sittmöbel på dagarna. Soffan var vit med utskurna fåglar på ryggpartiet. Emilia hade beställt den av en snickare på Söder. I köket fanns en vedspis, ett matbord, ett par stolar och ett förvaringskåp, krokar på väggen och



Porten i planket på Stigbergsgatan 21. Foto: Johan Stigholt. SSM.



Nattetid förvandlades bänken till säng. Foto: Johan Stigholt. SSM.

ett inbyggt skafferi. Över spisen hängde ofta tvätt.

I rummet fanns en kakelugn, ett bord, en byrå, ett par stolar och en symaskin. En schaggsoffa tronade också där och framför fönstret stod en bänk.

Emilia sov med den minsta i kökssoffan. Flickorna sov i rummet, schaggsoffan kunde med några, inte helt lätta, handgrepp förvandlas till sovplats för två, och två av barnen sov i bänken som kunde fällas ut till en säng.

Råttorna bet barnen

Åren efter maken och pappans död blev svåra. Emilia, som själv var fosterbarn, kämpade för att behålla småttningarna hos sig. Hon tog olika arbeten och var borta en stor del av dygnet. I lägenheten låg tidningspapper på golvet mot kylan och de små höll sig

i sängarna när Emilia låste dörren och gick till arbetet.

På söndagarna gick hela barnskaran i söndagsskola och då, har de berättat, passade Emilia på att städa och skaka sängkläder.

Efter råttangrepp på barnen utdömdes bostaden år 1921 och familjen flyttade från Stigbergsgatan. Emilia bodde sedan under hela sitt liv på olika adresser på Södermalm.

År 1975, efter Emilias död, flyttades soffan till Carl-Gustavs kök på Kocksgatan, ett kärt minne för honom. När hans barndoms-lägenhet på Stigbergsgatan rekonstruerades och invigdes år 1981 gjordes en kopia.

Nu står originalet åter i Emilias kök i museet på Stigbergsgatan 21.



Detalj från soffans ryggstöd. Foto: Johan Stigholt. SSM.